

Årsrapport

KUNSKAPSSKOLAN 2021/2022

FOTOGRAF: SUSANNE KRONHOLM

Studie från UNESCO

”Personligt utformad utbildning
– en mänsklig rättighet”

Styrdokument

Skolorna satsar på
värderingsarbete

Att starta upp en ny skolverksamhet

Första året med F-3
– så gick det!

Bidrar till en välfungerande skola

Elevhälsa – ett stöd både för
elever och medarbetare

SM-guld i Ung
företagsamhet

”Allt vi gör
ska handla
om eleverna”

INNEHÅLL

- 4 **"Allt vi gör ska handla om eleverna"** | Kunskapsskolans nya Sverigechef Kerstin Wirstedt har ett tydligt mål i sikte. Efter pandemin längtar många medarbetare efter en större samverkan.
- 6 **Skolorna satsar på värderingsarbete** | Helena Berggren på Kunskapsskolans pedagogikavdelning om arbetet med värderingsfrågor kring bland annat sexualitet, samtycke och relationer ute på skolorna.
- 8 **Många vägar till kompetensutveckling** | Kunskapsskolans grundskolechef Christian Wetell och gymnasiechef Stina Jonsson om hur den professionella utvecklingen är inbyggd i Kunskapsskolans arbetssätt.
- 12 **"Jag vet vad jag behöver göra för att nå mina mål"** | Love, elev på Kunskapsskolan Täby, berättar hur han tycker det är att gå på Kunskapsskolan.
- 14 **"En mänsklig rättighet med personligt utformad utbildning"** | En ny världsomfattande studie från UNESCO visar att en personlig inlärningsupplevelse borde vara en mänsklig rättighet.
- 16 **Fokus på undervisning i framkant** | Pedagogik- och utvecklingschef Stina Myringer Karlsson om varför arbetet med att utveckla undervisningen är så viktigt, och vilka målen är framöver.
- 18 **Den personliga handledningen ledde till Kunskapsskolan** | Kunskapsgymnasiet Västerås rektor Kerstin Larsson om förändringsarbete och att sätta eleverna i centrum.
- 21 **De tog SM-guld i Ung företagsamhet** | Fem ekonomielever från Kunskapsgymnasiet Norrköping om att vinna "Årets vara" på SM i Ung företagsamhet.
- 22 **Det är ett komplext och roligt arbete** | Karin Eriksson på Kunskapsskolan Uppsala om rollen som koordinator och arbetet som skolans "spindel i nätet".
- 24 **Första året med F-3** | Att starta en helt ny skolverksamhet och göra det mitt under en pandemi kan vara både otroligt roligt och utmanande. Biträdande rektor Malin Sandbecker och medarbetarna Madeleine Fredriksson och Victoria Nilsson berättar om det första året.
- 26 **"Skolan ska vara seriös och rolig"** | Rektor Thomas Moberg om att arbeta långsiktigt och skapa skolkultur.
- 27 **"Elevhälsan – ett stöd för både elever och medarbetare"** | Lidija Münchmeyer om elevhälsoteamens viktiga roll på skolorna.
- 28 **Systematiskt kvalitetsarbete ger fler elever med gymnasieexamen** | Maria Szabo projekt- och utvecklingsledare på Kunskapsgymnasiet om hur det långsiktiga kvalitetsarbetet som görs har lett till att fler elever får gymnasieexamen.
- 30 **"Jag vill vara en tydlig men schysst ledare"** | Idrottsläraren Andreas Gennevall tror att eleverna behöver struktur och ordning, men även en lärare som är snäll.
- 32 **Skolorna satsar på hållbarhet** | Både inom Kunskapsskolan och Kunskapsgymnasiet sker nu flera spännande hållbarhetsprojekt, där både elever och medarbetare är delaktiga.
- 34 **Så hjälper Simon Eksmo sina elever med talängslan** | Simon Eksmo, lärare på Kunskapsgymnasiet Norrköping, om att hjälpa elever att minska sin talängslan och lättare klara kunskapskraven.
- 35 **De vann Gärdestadstipendiet 2022** | Varje år delas Gärdestad-stipendiet ut till tre elever på Kunskapsskolan och Kunskapsgymnasiet.

* Till årsrapporten hör även en kvalitetsrapport som beskriver Kunskapsskolans och Kunskapsgymnasiets kvalitetsarbete.

Kunskapsskolans nya Sverigechef:

Allt vi gör ska handla om **eleverna**

Efter två år av pandemi har Kunskapsskolans nya Sverigechef Kerstin Wirstedt ett tydligt mål i sikte.

– Vi har jobbat på hårt och bra både på varje skola och inom huvudkontorets stödfunktioner. Nu längtar många medarbetare efter en större samverkan, säger hon.

DET KOM en pandemi. Och under två år var osäkerheten om vilka medarbetare som skulle vara på plats stor. När konferenser och utbildningstillfällen fick ställas in och huvudkontorets stödfunktioner jobbade hemifrån uppstod inte samma naturliga mötesytor som vanligt.

De dagliga arbetsuppgifterna kunde lösas tack vare medarbetarnas hårda arbete och engagemang samtidigt som pandemin satte stopp för samverkan utanför den närmaste gruppen. Det blev då tydligt hur viktigt mötet mellan skolor och företagets olika delar är för kreativitet och långsiktig utveckling. Det menar Kunskapsskolans nya Sverigechef Kerstin Wirstedt.

Hon har arbetat i verksamheten i 17 år och har tidigare haft roller som bland annat rektor och grundskolechef. Den nya tjänsten som Sverigechef tillträdde hon i mars 2022.

– Att lära mig mer om oss ur ett nytt perspektiv är viktigt. Under mina första månader har jag därför lagt mycket tid på att lyssna. Jag har haft möten med rektorer och verksamhetschefer för att

få en bild av vilka styrkor och utvecklingsområden vi har inom vår organisation, säger hon.

Kerstin Wirstedt förklarar att hon, utifrån sitt nya uppdrag, har ansträngt sig för att bygga relationer.

– Huvudkontoret är min bas och därför började jag där och med rektorerna. Under läsåret 22/23, kommer jag att fortsätta med samma strategi och då åka ut på våra skolor och träffa medarbetarna där.

Något Kerstin Wirstedt har tagit med sig från de samtal hon hittills haft är att många upplever att samarbetet på skolorna och inom huvudkontorets avdelningar har fungerat bra under pandemin men att utbytet dem emellan har krympt.

– Många längtar efter att återigen få till en bredare samverkan. Inom Kunskapsskolan har vi ett relationellt synsätt vilket gäller såväl i undervisningen som mellan medarbetare. Vår verksamhet har alltid byggt på relationer och att vi ska samarbeta. Det vill jag satsa på.

Hon menar samtidigt att gemensamma mål och processer är en förutsättning.

– Vi har alltid varit duktiga på att mäta saker. Det vi kan bli bättre på är att försäkra oss om att vi har samma mål på alla nivåer i verksamheten; styrelse, ledningsgrupp, huvudkontor, skolor. Det tror jag är nödvändigt för att vi gemensamt ska utvecklas i den riktning vi vill även framåt.

För att komma dit menar hon att förståelse för verksamheten är en viktig ingrediens.

– Alla behöver ha insikt i varför vi finns, hur verksamheten fungerar och hur det är att jobba på både en skola och med olika stödfunktioner på huvudkontoret.

Hon förklarar att målsättningen är att alla medarbetare ska jobba utifrån en gemensam bild och att alla beslut i och med det fattas utifrån samma premisser.

– Alla ska veta vart vi ska och känna att de är en viktig pusselbit som tillsammans formar hela pusslet. Allt vi gör handlar ju om eleverna! Vi finns här för dem och att varje unge hos oss ska lyckas måste vara grunden. Alla beslut, i stort och smått, ska utgå från och samverka kring detta. Det är det vi måste jobba efter, säger Kerstin Wirstedt. ■

LGR 22:

Skolorna satsar på värderingsarbete

Me too, samtyckeslagstiftningen, större kunskap om HBTQ-frågor... Tiderna förändras – och även skolans styrdokument.

– Med utgångspunkt i nya läroplanen arbetar vi med värderingsfrågor kring bland annat sexualitet, samtycke och relationer ute på skolorna, säger Helena Berggren, på Kunskapsskolans pedagogik- och utvecklingsavdelning.

SOMMAREN 2022 implementerades grundskolans nya läroplan Lgr 22. Den innehåller bland annat ämnesspecifika förändringar och mer generella förändringar för bland annat betygssättning och bedömning.

Men även de inledande delarna, som handlar om skolans värdegrundsuppdrag, har setts över. Något som även har gjorts på gymnasiet.

Här blir det tydligt att samhället har förändrats. Det menar Helena Berggren, som är projekt- och utvecklingsledare på Kunskapsskolans pedagogik- och utvecklingsavdelning.

Hon berättar att grundskolans läroplan, precis som gymnasiet, nu till exempel berör samtycke och relationer istället för sex och samlevnad. Och att relationer uppmärksammas som en central del i människors liv. Samtidigt betonas det att relationer kan se olika ut.

– *Ändringen i delen som handlar om samtycke fokuserar på elevernas rätt att göra självständiga och medvetna val medan sex och sexualitet har getts en bredare beskrivning, där det bland annat också ingår att diskutera pornografi*, säger Helena Berggren.

Omskrivningarna i de inledande delarna innebär att skolan har fått nya normkritiska glasögon som ska genomsyra hela verksamheten och alla ämnen.

– *Vi började jobba med det här redan i våras i våra olika skolnätverk, till exempel i ämnesnätverken och med elevhälsan. Skolverket har skapat en massa material som har varit utmärkt att starta upp med och nu arbetar vi på pedagogikavdelningen med att sammanställa förslag som skolorna kan använda i det fortsatta arbetet*, säger Helena Berggren.

Helena Berggren

Hon menar att det är ett långsiktigt arbete att jobba med normer och värderingar och att det också gäller att våga prata om fördomar i de olika nätverken.

– *Vi diskuterar bland annat hur vi får in värderingsarbetet i verksamheten och i ämnesundervisningen men också hur vi bemöter våra elever, hur vi samtalar med dem och vilket förhållningssätt vi har. Det som är så fint och det som har framkommit under diskussionerna är att många av våra lärare känner sig trygga i att de redan jobbar med de här frågorna*, säger Helena Berggren.

På Kunskapsgymnasiet har skolorna jobbat med de nya värderingsperspektiven en längre tid. En skola som har kommit extra långt i arbetet är Kunskapsgymnasiet Globen. På eget initiativ startade lärarna Cajsa Blekemo och

FOTOGRAF: SUSANNE KRONHOLM

FOTOGRAF: SUSANNE KRONHOLM

Carl-Erik Blomqvist och Cajsa Blekemo

Carl-Erik Blomqvist för två år sedan ett projekt inom temat sexualitet, samtycke och relationer.

– Vi började prata om det här en dag efter jobbet och kände att det var viktigt att göra något konkret. 2019 kom dessutom en undersökning från Skolverket som visade att 81 procent av eleverna inte tyckte att de fick tillräckligt med kunskap om sex, samtycke och relationer. Det är en hisnande siffra som vi behöver ta på allvar, säger Cajsa Blekemo.

Under ledning av henne själv och

Carl-Erik Blomqvist arbetar nu Kunskaps gymnasiet Globen sedan två år tillbaka med temat i årskurs ett under fyra veckor i början av varje läsår.

– Det är roligt! Vi har fått in projektet i alla ämnen. På maten arbetar vi till exempel med statistik. På svenskan läser och diskuterar vi relevant litteratur och på historien tittar vi på sådant som synen på homosexualitet genom tiderna. I engelska har eleverna arbetat med samtycke medan de på biologin har fått veta mer om reproduktion och preventivmedel. Det är några exempel på vad

vi gör, säger Carl-Erik Blomqvist.

Hur har eleverna reagerat?

– I början brukar det vara lite fnittrigt och vissa kanske tycker att det är jobbigt att prata om de här sakerna. Men ju längre tiden går desto mer bekväma blir de. Vi har också gjort utvärderingar efter varje temaperiod för att veta hur vi ska gå vidare. Där har vi fått mycket positiv respons som blir ett kvitto på att det vi gör är både bra och viktigt och att vi ska fortsätta med projektet, säger Cajsa Blekemo. ■

Många vägar till kompetens- utveckling

Som lärare på Kunskapsskolan eller Kunskapsgymnasiet finns flera möjligheter till professionell utveckling.

– Det är en självklar del av vårt arbetssätt. Vi involverar alla lärare i varje skolas utveckling vilket stärker hela vår organisation, säger Stina Jonsson, gymnasiechef.

FÖR ATT eleverna alltid ska få den bästa undervisningen jobbar Kunskapsskolan systematiskt när det gäller att erbjuda professionell utveckling. För lärarna på Kunskapsskolan och Kunskapsgymnasiet finns många möjligheter att utvecklas vidare, både genom kollegialt lärande i vardagen samt inom olika ansvarsroller.

Christian Wetell är grundskolechef på Kunskapsskolan. Han förklarar att den professionella utvecklingen är inbyggd i Kunskapsskolans arbetssätt.

– Det är av största vikt för oss att alltid ha de bästa lärarna och den bästa undervisningen. Därför jobbar vi med professionell utveckling dagligen på individnivå, i vår undervisning och i hela organisationen. Det är jätteviktigt att varje enskild lärare känner att hen

har egna mål och utvecklas samtidigt som det ligger i linje med skolans behov.

Gymnasiechefen Stina Jonsson håller med.

– Vi utgår alltid från vad eleverna och hela skolan behöver. Det är viktigt att vi ständigt utvecklas gemensamt och att alla går åt samma håll. Utifrån det ser vi till varje individ och tittar på vilka alternativ för kompetensutveckling som finns för varje lärare.

Förutom att delta i det gemensamma utvecklingsarbetet på skolan finns det flera olika roller och uppdrag att sikta mot i sin utveckling. Här finns möjlighet att bli förstelärare, arbetslagsledare eller ämneslagledare, men även ansvarig för olika specialistområden. Dessa områden kan exempelvis vara personlig handledning och ▶

**”Det är av största vikt
för oss att alltid ha de bästa
lärarna och den bästa
undervisningen.”**

Stefan Abrahamsson

- ▶ studiecoachning, skolbiblioteket, IKT, nyanlända eller samarbeten med andra skolor.

– Eftersom vi har flera olika ansvarsområden blir många lärare involverade i att driva skolan framåt istället för att bara några få personer styr utvecklingsarbetet. Det blir ett gemensamt utvecklingsarbete vilket stärker hela vår organisation, säger Stina Jonsson.

Eftersom varje skola är en lärande organisation så pågår det kollegiala lärandet ständigt.

– Det handlar om att skapa former för att varje individ hela tiden ska utvecklas framåt, vilket bland annat görs inom de arbetslag och ämneslag som lärarna tillhör. Här är även rektorer och förstelärare viktiga för att stötta varje individ i sin utveckling både vad gäller nyanställda och lärare som jobbat länge på skolan, menar Christian Wetell, och fortsätter:

– Vi har även samverkan med flera högskolor och universitet där skolorna har möjlighet att delta i olika utbildningsprojekt.

Alla Kunskapsskolans grundskolor är dessutom indelade i kluster. Varje kluster består av tre till sex skolor som

arbetar strukturerat tillsammans för att skapa ett kollegialt lärande även mellan skolorna.

– Det här arbetssättet är ganska unikt för Kunskapsskolan. Syftet är att både lärare och rektorer ska utöka sina samarbeten och sitt professionella lärande. Klustrena träffas två till tre gånger per år. Medarbetarna får då möjlighet att träffa kollegor som jobbar inom samma ämne samt lyssna på inbjudna talare och skolutvecklare. Det här är en stark form för gemensamt lärande som är väldigt uppskattad, säger Christian Wetell.

Även möjligheten att utvecklas inom ett specialtområde som personlig handledning, IKT, eller skolbiblioteket är unik för Kunskapsskolans och Kunskapsgymnasiets arbetssätt. Varje sådan ansvarsroll är kopplad till ett nätverk som leds centralt för att lärarna ska ha en stark utveckling inom sina roller.

Stefan Abrahamsson är studiecoach-ansvarig på Kunskapsgymnasiet Västerås och därmed en del av gymnasiets studiecoach-nätverk.

– Jag undervisar i beteendevetenskap och har kurser i bland annat ledarskap ▶

”Jag har vuxit massor genom mina ansvarsområden”

FAKTA NÄTVERK

Inom Kunskapsskolan och Kunskapsgymnasiet finns flera olika nätverk som träffas både digitalt och fysiskt under året. I varje nätverk deltar minst en lärare, som utses av rektor, från varje skola. Nätverksdeltagarens roll är att delta på träffarna och regelbundet vidarebefordra informationen till sina kollegor på skolan, till exempel genom pedagogiska forum.

Här är några av nätverken:

- 4-6-nätverket
- Undervisning
- Personlig handledning
- Studiecoachning
- Integrationsansvariga
- Kuratorer
- Speciallärare och specialpedagoger
- Studie- och yrkesvägledare
- Ämnesnätverk
- Schemaläggare
- FoU-nätverket
- IKT-pedagoger
- Skolbiblioteksnätverket

► och organisation där jag pratar mycket om just coachning och ledarrollen. Det går ju lätt att koppla ihop med rollen som studiecoach så det kändes naturligt när jag fick erbjudandet att ta rollen som studiecoachansvarig för snart två år sedan, berättar han.

Nätverket består av en eller två studiecoachansvariga från varje skola inom Kunskaps gymnasiet. De ses en gång i månaden för att lära av varandra och dela med sig av idéer.

– Det fungerar jättebra. Vi arbetar med konkreta och produktiva uppgifter för att utvecklas tillsammans. Vi har ett väldigt öppet diskussionsklimat där man både kan dela med sig av sådant som fungerar bra på sin egen skola och fråga de andra om saker som är svårt, säger Stefan Abrahamsson.

Han har fått med sig många bra idéer och nya tankesätt från nätverks-träffarna, som han delar med sig av till kollegorna på skolan.

– Jag håller presentationer och dragningar tillsammans med skolans rektor och kan ibland ge studiecoacherna uppgifter som att de ska sitta med och lyssna på varandras samtal med eleverna.

I uppdraget ingår också att stötta nya lärare i deras roll som studie-coacher.

– Alla studiecoacher kan vända sig till mig när de behöver och jag kan ta deras frågor vidare till våra nätverks-träffar. När nyanställda lärare ska ha samtal med elever brukar jag sitta med, säger Stefan Abrahamsson.

Hur ser du på möjligheten att utvecklas på Kunskaps gymnasiet?

– Det finns många olika roller och uppdrag för den som vill ha mer ansvar. Jag tycker att det är väldigt kul att leda och driva saker och tar ofta på mig sådana roller. Under mina drygt sju år här har jag ansvarat för flera olika samarbeten och aktiviteter och under

en period var jag marknadsföringsansvarig på min skola.

Hur har du utvecklats genom att vara studiecoach-ansvarig?

– Jag har lärt mig massor genom nätverket och även i samarbetet med min rektor. Det senare har spelat stor roll för min utveckling då vi har en samsyn på uppdraget. Jag har blivit en bättre coach för eleverna och har hittat nya strategier för att nå ut bättre till kollegorna.

En del lärare kanske vill testa en ansvarsroll men känner sig osäkra. Hur ska man tänka, tycker du?

– Man ska definitivt våga! Jag var osäker inför att ta på mig mitt första uppdrag när jag var ny som lärare men den förra rektorn peppade mig att testa och sa att "det här kommer passa dig perfekt!". Jag har vuxit väldigt mycket genom mina ansvarsområden. ■

Hallå där!

Michael Rönn, kommunikationsstrateg på kommunikationsavdelningen och "kick off-general".

Varje år anordnar Kunskapsskolan en kickoff för alla företagets cirka 1300 medarbetare. Michael Rönn, som är ansvarig för planeringen, ser fram emot årets kickoff extra mycket.

– Vi har tvingats ställa in två år i rad på grund av pandemin så förväntningarna

inför att ses och göra något gemensamt är större än vanligt.

Varför har Kunskapsskolan en kickoff?

– När Kunskapsskolan startade ville vi hitta olika former för att utveckla verksamheten, implementera vårt arbetssätt och bygga gemenskap. En av dem var vår kickoff. Formatet blev mycket uppskattat och har bestått sedan dess.

Vad kan medarbetarna förvänta sig i år?

– Det kommer att bli ett spännande program med flera kända ansikten följt av middag och fest.

Vad får medarbetarna ut?

– Min förhoppning är att man känner sig delaktig och får en massa "aha-upplevelser" som ger extra energi när man behöver det under läsåret. Och att man har roligt förstås.

Hur gynnar kickoffen Kunskapsskolans verksamhet?

– Jag tror att vi får en massa nya kunskaper och på samma gång tillfälle att dela med oss av våra egna erfarenheter till varandra. Det gynnar

både den enskilda medarbetaren och organisationen.

Hur går arbetet med kickoffen till?

– Kickoff-arbetet börjar redan under hösten året innan med planering av datum, lokalbokningar och funderingar på teman. Efter årsskiftet drar arbetet igång med programmet, det görs i olika grupper med medarbetare från både huvudkontoret och skolorna.

Vad är svårast?

– Att få till ett innehåll som överraskar och involverar alla. Eftersom vi är så många är det svårt att dela upp oss i grupper eller genomföra annorlunda och mer spektakulära programpunkter, som inte innebär att "bara sitta och lyssna".

Vilket är ditt bästa kickoff-minne?

– De bästa minnena är så många. De sämsta är färre, men roliga i efterhand. Ett sådant är när moderatoren Jonas Hallberg struntade i att hålla tiden och det var dags för lunch 45 minuter innan utsatt tid. Den gången var varken köket, serveringspersonalen eller jag glada men det löste sig till slut.

”Jag vet vad jag behöver göra för att nå **mina mål**”

På Kunskapsskolans grundskolor går idag cirka 12 200 elever.

En av dem är Love från Kunskapsskolan Täby.

– Här har jag har lärt mig att strukturera mina studier. Det är lätt att se vad jag behöver göra för att klara skolarbetet, säger han.

BADA LOVES storasyskon har tidigare gått på Kunskapsskolan. Därför blev det naturligt att även Love valde samma skola.

– Min bror tyckte om att han inte blev begränsad här utan kunde plugga vidare i sin takt. Han gillade också att man pluggade ungefär på det sätt som man gör när man går på gymnasiet. Efter honom började min syster och nu går jag här, säger Love, som går i årskurs åtta.

En riktigt bra lärare tycker han ska anpassa sin undervisning efter varje elev.

– Jag uppskattar också när lärarna går runt till varje elev under lektionen och ser efter hur det går just för den personen. Sedan är det lättare för oss elever om lektionerna är strukturerade och att det finns en tydlig planering.

Just att planeringen är tydlig menar Love är extra betydelsefullt och att läraren har bra framförhållning.

– För mig är det också viktigt att det är tydligt i början av varje kurs vad man ska göra för att nå sitt mål.

Stämningen på skolan tycker Love är positiv. Det är kul att komma dit, säger han.

– Man känner de flesta som går i

samma årskurs och det gillar jag.

I början av varje termin sätter alla elever ett personligt terminsmål för samtliga ämnen tillsammans med sin handledare. Därefter lägger de upp en preliminär plan för hur de ska nå sina mål.

– Då vet du vad du ska göra för att nå dit, när du ska ha vissa redovisningar i de olika ämnena och så. Ibland kanske du hamnar lite efter i din terminsplanering om du till exempel varit sjuk. Men även om planeringen är en riktlinje får du andra chanser att visa dina kunskaper, säger Love.

Han berättar att eleverna läser vissa ämnen på schemat tillsammans med sin klass, som till exempel bild, NO och idrott.

– I svenska, matematik, engelska och på moderna språk beror det däremot vilka mål du arbetar mot. Jag var till exempel i en matematikgrupp först men fick byta för att den takten som gruppen arbetade efter inte passade mig. Det tycker jag är bra, att du får byta utifrån vilka mål du har, säger Love.

Han berättar att hans favoritämne är kemi.

– Det är väldigt mycket logik och jag gillar kemiska reaktioner. Det är konkret

och inte öppet för tolkning, det tycker jag om.

Varje vecka har alla elever ett personligt handledningssamtal med sin handledare, något som Love uppskattar.

– Min personliga handledare går alltid igenom alla ämnen. Det hjälper mig till exempel att få koll på om jag ligger efter med något. Jag får hjälp och stöd med vad jag behöver göra och förslag på hur jag ska lösa det. Dessutom känns det skönt att veta att min handledare har koll på hur jag ligger till. Sedan pratar vi om hur det är i klassen och vad som händer på fritiden, säger Love.

En fritid han bland annat fyller med scouting och cheerleading.

– Det är skönt att inte bara prata om skolan utan även om annat på handledningen. Det gör också att man lär känna sin lärare bättre, fortsätter han.

Love tycker att han lärt sig ha god framförhållning tack vare Kunskapsskolans arbetssätt.

– Jag har lärt mig att strukturera mina studier, ha koll på hur jag ligger till och vad jag behöver göra för att nå mina mål. Det är lätt att se vad jag har att göra. Jag kunde inte det när jag började utan det har ökat gradvis sedan jag gick i fyran och femman, säger Love. ■

”En mänsklig rättighet med personligt utformad utbildning”

En ny världsomfattande studie från UNESCO visar att en personlig inlärningsupplevelse borde vara en mänsklig rättighet.

– Den här rapporten blir verkligen en bekräftelse på att vi gör rätt saker, säger Kunskapsskolans styrelseordförande Cecilia Carnefeldt.

UNDER VÅREN 2022 kom UNESCO MGIEP med en världsomfattande studie om utbildning ur olika perspektiv. Målet var att genomföra en vetenskapligt robust och evidensbaserad bedömning av tillståndet för utbildning och lärande i världen. Över 300 oberoende forskare från 45 länder samarbetade och tog fram rekommendationer om vad som krävs för att utveckla, designa och bedriva utbildning för en fredlig och hållbar värld. Inte för att främja ekonomisk tillväxt, utan för att förbättra människors liv. Studien placerar personligt utformad utbildning överst på listan och identifierar nödvändiga insatser för att förbättra utbildningen i världen i den riktningen.

Kunskapsskolans styrelseordförande Cecilia Carnefeldt menar att studien är ett starkt bevis för att Kunskapsskolan gör saker rätt.

– De senaste 22 åren har vi erbjudit just denna typ av utbildning med ambitionen att alla ska få bra utbildning oavsett bakgrund och förutsättningar. Våra arbetsmetoder har efterfrågats i många olika länder där vi i dag har Kunskapsskolor som fungerar som i Sverige.

Slutrapporten av studien är runt 1200 sidor lång och summeras i sju punkter. De delar som Cecilia Carnefeldt tycker är mest intressanta är bland annat den första slutsatsen som lyder: ”Alla elever lär sig på olika sätt”. Därför är det en mänsklig rättighet för alla att få personligt utformad utbildning.”

– Detta är intressant för att det sätter så högt värde vid Kunskapsskolans grundidé, säger hon och fortsätter:

– Ett annat av de sju huvudbudskapen, som är en följd av att alla är olika är att eleverna ska fokusera på att tävla mot sig själva och få utvecklas i sin egen takt utifrån sin egen potential. Även detta är något Kunskapsskolan tar

fasta på medan samhället i stort präglas av ett meritokratiskt synsätt där en vinnare ska koras på varje område och individer rangordnas.

Förutom personligt utformat lärande nämns ledarskap, hållbarhet, globalt samarbete och digitala inläringssätt som grundläggande områden som UNESCO MGIEP anser att skolor ska fokusera på.

– På varje område ges rekommendationer som vi har analyserat och börjat översätta till konkreta insatser för att förbättra och utveckla det vi redan gör. Världen förändras ständigt och vi kommer att följa med i utvecklingen, säger Cecilia Carnefeldt. ■

FAKTA

UNESCO MGIEP, Mahatma Gandhi Institute of Education for Peace and Sustainable Development (MGIEP), är ett forskningsinstitut som ska utveckla utbildning för att främja fredliga och hållbara samhällen.

ÅRETS BINDEKRANS GRUNDSKOLAN

En stolt Emma Pettersson, förstelärare och arbetslagsledare 4-6 på Kunskapsskolan Varberg, tilldelades priset 2021. Som lärare brinner hon för kunskap och för att eleverna ska känna sig trygga, sedda och hela som människor.

– Det är först när de gör det som de kan utvecklas i sina kunskaper. Det finns inget bättre jobb om man vill möta och utveckla sig själv eftersom man är sitt eget arbetsredskap. Jag gillar känslan av att mitt arbete är meningsfullt och att det spelar roll att jag går till jobbet, säger Emma.

Läs hela intervjun på kunskapsskolan.se

ÅRETS LÄRARE I JÖNKÖPING

Hanna Svensson från Kunskapsskolan Jönköping nominerades av sina elever och blev sedan utsedd till den bästa läraren i sitt län på Lärargalan.

– Jag valde att bli lärare för att jag brinner för eleverna. Att få träffa dem varje dag och se dem utvecklas samtidigt som vi har roligt gör läraryrket till världens bästa jobb!

Varför tror du att du fick utmärkelsen?

– Eleverna brukar säga att jag alltid finns där när de behöver mig och att jag är positiv och peppande. De lyfter fram att jag ser alla och tycker om dem för vilka de är.

Läs hela intervjun på kunskapsskolan.se

”Jag kan prata om allt med min personliga handledare. Det är en av de saker jag gillar bäst. Jag känner att den personen är här för mig, det är det som är fint.”

Mohammed, årskurs 5, Kunskapsskolan Gävle.

93%*

av eleverna på Kunskapsskolan Örebro upplever att deras personliga handledare bryr sig om dem.

*svarat 4–5 på en femgradig skala.

VANN TREDJE PRIS I INTERNATIONELL TÄVLING

Dani från Kunskapsskolan Lund deltog i tävlingen Uable Quest Future of Work Challenge. Där kom han på tredje plats bland tusentals tävlande med att designa en smartwatch för äldre människor.

– Det känns fantastiskt. Jag älskar ingenjörskap och drömmer om att driva egna företag i framtiden, berättar han.

Deltagarna skulle genomföra olika projekt i samarbete med några av världens största företag. Representanter från bland annat Google och Tesla föreläste och presenterade utmaningar deras företag står inför. Deltagarnas fick sedan utveckla något som företagen kan ha nytta av i framtiden.

Läs hela intervjun på kunskapsskolan.se

”ELEVERNA LÄR SIG UTVÄRDERA SITT EGET LÄRANDE”

Ena Sinanovic är lärare på Kunskapsskolan Linköping där hon undervisar i svenska och svenska som andraspråk. Hon berättar att det som är speciellt med Kunskapsskolan är att alla elever har personliga handledningssamtal en gång i veckan. Eleverna träffar då individuellt den lärare som är deras handledare för att få hjälp med att prioritera skolarbetet.

– Under det personliga handledningssamtalet går vi igenom elevens mål, planering och utvärderar hur skolarbetet har gått under veckan. Det leder till en ökad trygghet för eleverna, berättar Ena.

Läs hela intervjun på kunskapsskolan.se

Fokus på undervisning i framkant

Just nu pågår arbetet med Undervisning i framkant – ett projekt med flera delar. Här berättar pedagogik- och utvecklingschefen Stina Myringer Karlsson om varför arbetet är så viktigt och vilka målen är framöver.

– Vi behöver ständigt lära oss mer för att utvecklas. Jag är stolt över att vi gör undervisningen ännu bättre för våra elever, säger hon.

NÄR KUNSKAPSSKOLAN satte mål för 2025 fick alla medarbetare vara med och tycka till. Gemensamt kom de fram till att undervisning skulle vara ett av de stora fokusområdena. Under året har arbetet med Undervisning i framkant påbörjats – ett projekt som kommer att pågå under flera år.

– Vi jobbar ständigt med att utveckla undervisningen för våra elever, det är det vår organisation drivs av. Utifrån målen för 2025 har vi hittat några områden där vi vill utvecklas ytterligare för att ta oss framåt, berättar Stina Myringer Karlsson, pedagogik- och utvecklingschef på Kunskapskolan, som ansvarar för projektet.

Hon menar att det är viktigt att utvecklingsarbetet aldrig stannar av.

– Vi behöver alltid lära oss mer och göra vår undervisning ännu bättre. Vi vill att våra lärare ska vara de bästa lärarna, och framför allt vill vi skapa de bästa möjliga förutsättningarna för våra elever.

Under hösten har två fokusgrupper, bestående av rektorer och lärare från grundskolan och gymnasiet, diskuterat olika perspektiv av begreppet Undervisning i framkant.

När arbetet sammanställdes framträdde tre tydliga fokusområden att jobba vidare med; god undervisningspraktik, undervisningsutveckling samt smarta verktyg och resurser. För att få ett tydligt fokus bestämdes även tre olika aktiviteter inom respektive område.

– Vi såg att det fanns väldigt stora likheter mellan gymnasiet och grundskolan och kunde därför enas om samma områden. Det var intressant och roligt att se, säger Stina Myringer Karlsson.

Inom området god undervisningspraktik lyfts begreppen variation samt differentiering vilket betyder att undervisningen möter eleven där eleven befinner sig.

– Trots att vi lär ut i grupp kan vi ändå anpassa undervisningen efter varje elev, till exempel genom olika

stödstrukturer. Där vill vi bli ännu bättre. Vi vill även öka elevernas delaktighet samt ge lärarna fler möjligheter att samarbeta med varandra mellan skolorna.

Ett sätt att skapa förutsättningar för en mer varierad och differentierad undervisning är att arbeta med observationer.

– Det är ett effektivt sätt att synliggöra och utveckla undervisningen och något vi vill använda oss mer av, berättar Stina Myringer Karlsson.

En av deltagarna i grundskolans fokusgrupp är Axel Asplund. Han är lärare i engelska och svenska på Kunskapsskolan Uppsala Norra, där han även är ansvarig för den personliga handledningen samt förstelärare. Han menar att många lärare är intresserade av forskning, både att ta del av olika teorier samt att få möjlighet att testa dem i praktiken.

FAKTA

UNDERVISNING I FRAMKANT

Här är projektets tre områden, som alla har tre aktiviteter kopplade till sig.

1. God undervisningspraktik

- Ökad samverkan mellan lärare och skolor
- Ökat fokus på differentierad och formativ undervisning samt ämnesintegrerad undervisning för grundskolan och varierad undervisning för gymnasiet
- Observationer som metod för att utveckla lärarprofessionen

2. Undervisningsutveckling

- Utveckla skolornas lokala plan för undervisningsutveckling
- Metoder för att kollegialt identifiera ämnesspecifika utmaningar i undervisningen
- Samarbete med lektorer samt egna lärare som forskar

3. Smarta verktyg och resurser

- Tillgänglighet och funktion i fokus
- Säkrad process kring kvalitativa läromedel
- Process kring omvärldsbevakning

– Min roll i projektet har varit att bidra ur ett aktivt lärarperspektiv, att dela med mig av vad som händer i praktiken och att lyfta de saker jag tror är viktigt nu och framöver.

Axel Asplund intervjuade även några elever på sin skola för att ta del av deras tankar kring undervisning. Han poängterar att det är viktigt att inte glömma elevperspektivet.

– Det är ju inte säkert att de tycker något är bra bara för att vi lärare gör det.

Han tycker att det är viktigt att Kunskapsskolan fortsätter vara en skola som drivs av att våga testa nytt och hela tiden sträva mot att ha en så bra undervisning som möjligt.

– Sedan måste det förstås inte vara nytt bara för sakens skull, allt nytt är inte automatiskt bra. Men vi får inte fastna i att ”vi gör som vi alltid gjort”. Vi måste vara öppna för att omvärdera och förändra. En viktig del är också att mäta och utvärdera allt vi gör, både genom enkäter och betygsresultat. Att jobba utifrån ett längre tidsperspektiv som vi gör nu, istället för att bara se ett år framåt, tror jag är viktigt för att få ett bra resultat långsiktigt, säger Axel Asplund.

Axel Asplund

Stina Myringer Karlsson är nöjd med arbetet hittills och ser fram emot det fortsatta arbetet.

– Jag känner mig stolt över att vi fokuserar på att fortsätta förbättra och utveckla undervisningen för våra elever. Det är dem det handlar om och genom det här projektet kan vi ge dem bästa möjliga förutsättningar att utvecklas.

Hallå där!

Docent Maria Andrée forskare inom de naturvetenskapliga ämnens didaktik på Stockholms Universitet.

Du är ny medlem i Kunskapsskolans vetenskapliga råd. Hur känns det?

– Jag blev förstas hedrad när jag fick frågan. Det är ett spännande, viktigt och roligt uppdrag.

Vad förväntar du dig som ny medlem i Kunskapsskolans vetenskapliga råd?

– Nyfikna och kritiska samtal om undervisning utifrån olika utgångspunkter. Både olika vetenskapliga utgångspunkter från forskarna i rådet och de olika verksamhetsmässiga perspektiven som Kunskapsskolan representerar.

Vad kommer du att bidra med?

– Jag har ett stort intresse för elevernas lärande och brukar säga att det är viktigt att ha en didaktisk blick på utveckling av undervisning. Jag har också erfarenheter av undervisningsutvecklande och praktiska forskning.

På första träffen med det vetenskapliga rådet diskuterade ni betyg och bedömning och du pratade då om att bedömning är spännande eftersom det är så nära sammanvävt med kunskapsfrågor.

– Ja, precis! Vad innebär det att kunna något, hur kan ett visst kunnande komma till uttryck och göras till underlag för bedömning? Det är inte alltid säkert att de bedömningsunderlag som vi skapar mäter just det kunnande som vi är ute efter att få syn på. Det tycker jag är väldigt spännande att ställa frågor kring och undersöka på olika sätt.

Den **personliga** handledningen ledde till Kunskapsskolan

Kerstin Larsson är mitt i ett större förändringsarbete och den här gången som rektor på Kunskapsgymnasiet Västerås. Resultaten har inte låtit vänta på sig. Höstens medarbetarenkät visade en hög nöjdhet och antalet förstahandsväljare i gymnasievalet slog rekord.

KERSTIN LARSSON är en av få rektorer på Kunskapsskolan som har ansvarat både för en grundskola och ett gymnasium. Det var den 1 februari 2012 som Kerstin blev anställd som rektor på Kunskapsskolan Uppsala. Tidigare arbetade hon på en kommunal gymnasieskola och hade där lagt märke till att elever från Kunskapsskolan var bra på att planera, sätta mål och följa upp sitt skolarbete.

- När jag frågade hur de hade lärt sig att ta ansvar för sitt eget lärande fick jag höra om den personliga handledningen, berättar Kerstin.

På den tiden florerade det en del negativa rykten om Kunskapsskolan men trots de seglivade ryktena kunde Kerstin konstatera att Kunskapsskolans elever utmärkte sig på ett positivt sätt. De var mycket bättre förberedda för gymnasiestudierna än elever från andra skolor.

Kerstin blev jätteintresserad och hade turen att rektorstjänsten på Kunskapsskolan i Uppsala utlystes. Hon sökte och fick den.

- Man kan faktiskt säga att det är tack vare den personliga handledningen som jag arbetar på Kunskapsskolan, förklarar Kerstin.

På sin nya skola blev Kerstin imponerad av det stora engagemang som medarbetarna hade för verksamheten. Skolan kämpade sedan en tid i motvind och Kerstin inledde ett förändringsarbete för att höja kvaliteten.

- Med gemensamma krafter lyfte vi skolan fortare än vad många trodde var möjligt, minns Kerstin. Elevenkäten 2012 visade på låg nöjdhet men bara ett år senare hade elevernas nöjdhet med skolan ökat markant. Därefter förbättrades resultaten ännu mer. Det var ett fantastiskt roligt arbete och händelserika år.

Åtta och ett halvt år senare var det dags för nästa utmaning i form av det rektorsuppdrag hon idag har på Kunskapsgymnasiet Västerås. Övergången från grundskolan till gymnasiet gick smidigt, delvis på grund av Kerstins bakgrund som lärare och skolledare på gymnasiet.

- Det är inte så mycket som skiljer uppdragen, menar Kerstin. Som rektor arbetar du med samma slags frågor.

Det handlar om ledarskap rätt och slätt. Målet är att sätta eleverna i centrum och göra allt för att de ska nå så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar.

På Kunskapsgymnasiet inledde Kerstin ett genomgripande föränd-

ringsarbete med fokus på en tydlig organisation. Det ledde fram till att man nu i programlagen och inom de olika programmen har fått en tydligare profilering. Det har också varit viktigt att skapa en studiefokuserad miljö där alla trivs och känner sig trygga.

- Jag är så stolt över det hårda arbete som medarbetarna i Västerås lägger ned, säger Kerstin. När alla vet vad de ska göra och det finns rutiner som fungerar lyfter skolan.

Resultaten har inte låtit vänta på sig. Höstens medarbetarenkät såg mycket bra ut och skolan gick framåt i vårens elevenkät. I gymnasieantagningen ökade Kunskapsgymnasiet stort och antalet förstahandsväljare slog rekord.

Förutom arbetet på skolan är Kerstin mycket nöjd med den senaste gymnasiemässan och det nya konceptet för skolans öppna hus, som man har fått mycket positiv återkoppling på. Hon tror att det har bidragit till det ökade söktrycket. Ändå har skolan en bit kvar innan man är i mål och fortsätter därför på den inslagna vägen.

- Drömläget är en skola där många elever vill gå, medarbetare trivs och där vi levererar kvalitet på alla områden, förklarar Kerstin. ■

**”Målet är att sätta
eleverna i centrum
och göra allt för att de
ska nå så långt som
möjligt utifrån sina
förutsättningar.”**

FOTOGRAF: SUSANNE KRONHOLM

Hallå där!

Marcus Brunberg, etableringschef. Hösten 2023 startar Kunskapsskolan en ny skola i Motala. Det finns också planer på både fler nya skolor och att utöka med fler årskurser på befintliga skolor.

Hur går det till när Kunskapsskolan startar en skola?

– Det är ett långsiktigt arbete. Vi har tätt samarbete med kommuner och fastighetsägare där vi vill utöka eller bygga nytt. Det är många andra pusselbitar som ska falla på plats, till exempel tillstånd från Skolinspektionen.

Varför vill Kunskapsskolan starta fler skolor?

– Vi vill erbjuda vårt arbetssätt och vår pedagogik till fler elever. Dessutom vill vi fortsätta att vara en relevant aktör i skolsverige så att vi har möjlighet att göra vår röst hörd i diskussioner och delta i utvecklingsprojekt.

Kommer Kunskapsskolan att starta förskoleklass till årskurs tre på fler skolor?

– Ja. F-3-verksamheten i Borås, vår första, har blivit en succé. Vi ser därför över möjligheterna att starta F-6 skolor på orter där vi idag har befintliga högstadieskolor och utöka med F-3 på de orter där vi idag har skolor för årskurs 4–9. Då skulle vi kunna erbjuda elever att gå hela sin grundskoletid i Kunskapsskolan, vilket hade varit väldigt roligt och bra för våra elever.

Vad är viktigast när Kunskapsskolan startar en ny skola?

– Det finns många saker som är viktiga men bra lokaler och gott om utrymme för en fin skolgård är en bra början!

”SKAPA POSITIV KÄNSLA KRING ATT RÖRA PÅ SIG”

Sara Chimar insåg tidigt att hon inte ville ha ett stillasittande kontorsjobb. Nu har hon arbetat som idrottslärare och svensklärare i elva år och de senaste fyra åren undervisat i idrott och hälsa på Kunskapsskolan Tumba. Många barn och ungdomar väljer gärna lugnare aktiviteter såsom datorspel och skärmtid och människor överlag sitter stilla allt mer i vardagen. För att öka elevernas lust till motion och rörelse menar Sara att det är grundläggande att skapa en positiv känsla kring att röra på sig, helt enkelt rörelseglädje.

– Om eleverna tycker att det är kul och härligt bär de oftast med sig den känslan livet ut och förstår vikten av rörelse och hälsa, säger Sara.

Läs hela intervjun på kunskapsskolan.se

”Jag cyklar till och från skolan varje dag och på eftermiddagen spelar jag pingis tre gånger i veckan”

Tora, årskurs 5, Kunskapsskolan Spånga

89%*

av Kunskapsskolans medarbetare trivs på sitt arbete.

*svaret 4–5 på en femgradig skala.

ÖKAD SAMVERKAN I DET FÖREBYGGANDE ELEVHÄLSOARBETET

Cecilia Maront arbetar på Kunskapsskolans pedagogik- och utvecklingsavdelning och är centralt ansvarig för elevhälsoarbetet. Det senaste året har hon tillsammans med kuratorerna på Kunskapsskolan och Kunskapsgymnasiet bland annat arbetat med att förtydliga skolornas ”Plan mot diskriminering och kränkande behandling” samt öka elevinflytandet i detta arbete.

– I nätverken har kuratorerna haft erfarenhetsutbyte om det förebyggande elevhälsoarbetet. Det har lett till ökad samverkan både på och mellan våra skolor, säger Cecilia.

FOTOGRAF: SUSANNE KRONHOLM

FOTOGRAF: AMANDA FALK

De tog SM-guld i Ung företagsamhet

Från vänster: William Sjölund, Ludwig Wilén, Edvin Carlsund, Douglas Wiklund Franzén och Anton Lövbom.

Den hållbara golfpeggen i kartong gav fem ekonomielever på Kunskapsgymnasiet Norrköping guld i kategorin "Årets vara" på SM i Ung företagsamhet.

– Det här blir ett kvitto på att hårt arbete lönar sig, säger Douglas Franzén, en av vinnarna

DET GICK minst sagt bra för Kunskapsgymnasiet Norrköping i UF-tävlingarna under våren 2022. Två av skolans företag gick till final i Business Challenge (en intern tävling där alla sju av Kunskapsskolans gymnasieskolor är med och tävlar) och flera Norrköpingsföretag vann eller nominerades i olika kategorier i den stora regionfinalen i tävlingen för alla UF-företag i regionen. Dessutom gick två UF-företag vidare till den stora SM-finalen i Göteborg, där Nordic-T tog guld i kategorin "Årets vara".

– Vi är fem stycken som driver företaget och alla har slitit hårt. Vinsten blir ett bevis på att vi verkligen har lyckats med vår affärsidé, säger Douglas Franzén, en av ekonomieleverna bakom Nordic-T.

Företagets affärsidé är "en unik och klockren innovation för den medvetna, med en potential som är oändlig". Så skriver juryn om Nordic-T:s hållbara golfpegg i kartong.

– Det känns fint att höra. Vi är alla golfintresserade och tänkte mycket kring golf som materialsport. Klubbor, bagar, kläder... Allt syns, men inte peggarna. Det gav oss idén att göra peggar som reklampelare där företag och intressenter kan få med sina varumärken och sin design, säger Douglas Franzén.

Men det finns fler fördelar med Nordic-T:s produkt, bland annat ur ett hållbarhetsperspektiv, förklarar han.

– Våra peggar går tio gånger snabbare att bryta ner för naturen än de klassiska i trä. Dessutom ställer du dem direkt på marken istället för att sticka ner dem i jorden, något som gör att du får en mer konstant swing.

På SM i Ung företagsamhet hade eleverna i Nordic-T en egen monter och fick pitcha sin affärsidé flera gånger. Det gjorde att de inte hade tid att vara nervösa.

– Det var en stressig dag, men kull! Nervositeten kom inte förrän vi blev uppkallade på scenen som vinnare. Det

var en oslagbar känsla med ett adrenalinpåslag som inte la sig på flera timmar, säger Douglas Franzén.

På frågan om "vad som händer nu" har han ett tydligt svar.

– Vi kommer starta ett aktiebolag. Det känns grymt!

Viktor Storm och Niklas Rosell är lärare i Ung företagsamhet på Kunskapsgymnasiet Norrköping. De har undervisat tillsammans i ämnet i tre år.

– Vi är otroligt glada och stolta över resultaten i SM och över alla elevers prestation. Hela gruppen ligger på en bra nivå. Eleverna har varit vetgiriga, prestigelösa och duktiga på att ta emot feedback för att bli bättre. Det tror vi är en av framgångsfaktorerna, säger Viktor Storm. ■

FAKTA

UF-företaget Nordic-T har skapats av eleverna Douglas Franzén, William Sjölund, Edvin Carlsund, Ludwig Wilén och Anton Lövbom.

Karin Eriksson i mitten med eleverna från vänster Hannes, Isolde, Isac och Morris.

”Det är ett komplext och roligt arbete”

När du kliver in på en av Kunskapsskolans grundskolor är det ofta en särskild person du möter allra först. Koordinatorn, den medarbetare som har koll på det mesta och de flesta som rör sig på skolan.

– Alla dagar ser olika ut och det är en del av det som gör jobbet så roligt, säger Karin Eriksson som arbetar som koordinator på Kunskapsskolan Uppsala.

VAD SOM började som ett vikariat blev en tillsvidareanställning och över åtta år senare trivs Karin Eriksson, som arbetar som koordinator på Kunskapsskolan Uppsala fortfarande väldigt bra i sin roll.

– Mina rektorer har alltid gett mig förtroendet att utföra och lösa mina arbetsuppgifter på egen hand. Att få ta stort ansvar och arbeta självständigt har utvecklat mig mycket som person, säger hon.

Arbetet är komplext - med ansvar för till exempel

elevadministration, antagningsprocessen och kontroll av alla lokaler. Många koordinatörer sitter även med i skolans ledningsgrupp.

– Du fungerar också som ett administrativt stöd till din rektor och kommunicerar med kommuner och olika myndigheter. Att samordna betygsprocessen är ytterligare en viktig arbetsuppgift. En stor del av jobbet innebär dessutom att dagligen hjälpa elever och medarbetare, säger Karin och fortsätter:

– Så allt blir lättare om man är strukturerad och service-minded.

Det är just variationen av arbetsuppgifter som är nyckeln till att jobbet är så roligt, tycker Karin.

– Den ena stunden plåstrar jag om en elev som ramlat på skolgården för att i nästa delta i testerna av ett nytt elevadministrationssystem

Det som är mest utmanande med rollen är att prioritera när flera tidskrävande och viktiga arbetsuppgifter kommer samtidigt. Som koordinator är man ensam i sin roll på skolan. Samtidigt finns koordinatorskollegor på andra

FOTOGRAF: SUSANNE KRONHOLM

skolor som samverkar i kluster och den centrala elevadministrationen på huvudkontoret.

– Det känns tryggt att alltid ha någon att vända sig till med både små och stora frågor. Vårt centrala stöd sätter också tonen för hur vi koordinatörer ska arbeta, att alltid vara professionella och tänka på att vi ofta är skolans ansikte utåt.

Medarbetarna på skolan vänder sig till Karin med frågor om till exempel löneutbetalningar, tidrapportering, försäkringar, bokning av resor och beställningar till skolan.

– Eftersom jag har en samlad bild av verksamheten så handlar mycket om att hjälpa medarbetarna att hitta information eller ta reda på vem de ska vända sig till. Jag fungerar som en länk

till huvudkontoret, fastighetsägaren och olika leverantörer.

Att få jobba med både elever och vuxna på en och samma arbetsplats och få chansen att bygga upp många olika sorters relationer tycker Karin är mycket givande.

– Många elever har jag fått följa från skolstart i årskurs 4 fram tills de gått ut årskurs 9. Jag har fantastiska kollegor på min skola. Även om jag är ensam i min yrkesroll på skolan, har jag alltid känt mig delaktig i verksamheten och medarbetargruppen, säger hon.

Eleverna på Kunskapsskolan Uppsala har en till två gånger per läsår intern praktik på skolan. I den ingår det bland annat uppgifter som utlåning av spel, bollar och att hålla rent i matsalen och på övriga rastytter.

– Det ger eleverna en inblick i vår gemensamma skolmiljö och en delaktighet i ansvaret för trivselen på skolan. Den här interna praktiken gör eleverna tillsammans med mig och skolans vaktmästare. Eftersom jag rör mig mycket på olika ställen i våra lokaler får jag såklart lägga tid på att se till att ordningsreglerna följs av eleverna.

Karin upplever att hon som koordinator tillför en trygghetskänsla för eleverna på skolan.

– Jag tror att det är en trygghet för varje elev att veta att det finns någon att vända sig till om det händer något eller om de har frågor. Även om jag inte kan hjälpa dem med allt så kan jag alltid hjälpa dem vidare.

Karin är även klusterledare för sitt kluster av koordinatörer. Inom klustren har medarbetarna både digitala och fysiska träffar där de arbetar tillsammans med arbetsuppgifter för att få stöttning av varandra.

– Vi klusterledare hör av oss till varandra med frågor och funderingar. Oftast finns det svar och hjälp att få. Vi planerar också tillsammans inför våra träffar i klusterna. Det gör vi för att säkerställa att alla koordinatörer får samma information och stöd. Det finns så mycket kompetens och erfarenhet i koordinatorsgruppen att dela med varandra. ■

Hållå där!

Tove Johnsson, kommunikatör på Kunskapsskolans kommunikationsavdelning och den som projektleder implementeringen av föräldrainloggningen på Kunskapsporten.

Vad är föräldrainloggningen?

– Genom föräldrainloggningen ger vi vårdnadshavarna möjlighet att logga in på vår portal Kunskapsporten och ta del av sitt barns planering och utveckling. De kan också ta del av KS Akademi för vårdnadshavare där de får en introduktion till Kunskapsskolans arbetssätt.

Vad är syftet?

– Vårdnadshavare som får insyn i sitt barns skolvardag har större möjlighet att vara engagerad och stötta sitt barn i skolarbetet. Att som vårdnadshavare snabbt och enkelt kunna logga in på väg hem från jobbet och se barnets senaste bedömningar och vad som är planerat för morgondagen skapar delaktighet och underlättar vardagspusslet.

Hur har det mottagits på skolorna?

– Våldigt väl! Under det gångna läsåret har vi lanserat föräldrainloggningen för vårdnadshavarna på alla våra grundskolor, och vi har bara fått positiv respons.

Vad händer nu?

– Från och med höstterminen 2022 kommer även vårdnadshavare på gymnasiet få tillgång till föräldrainloggningen. Dessutom kommer frånvaroanmälan på grundskolorna successivt flytta över till Kunskapsporten. Vi arbetar också på att digitalisera en del administration som i dagsläget sker på papper. Det kommer vi att kunna berätta mer om under hösten.

Första året med F-3

Att starta en helt ny skolverksamhet och göra det mitt under en pandemi kan vara både otroligt roligt och utmanande. Och det var precis vad Kunskapsskolan Borås gjorde när de drog igång sin F-3-verksamhet.

– Våra medarbetare är våra hjältar, det har gjort skolan och vårt fritidshem till vad de är idag, säger biträdande rektor Malin Sandbecker.

I AUGUSTI 2021 startade Kunskapsskolan sin första verksamhet för årskurs 3 på Kunskapsskolan Borås. Den nybyggda F-3-byggnaden ligger på det gamla regementsområdet, i nära anslutning till den andra skolfastigheten, men den är ändå lite skyddad. Allt för att skapa en lugnare utemiljö för de yngre eleverna.

F-3-verksamheten har också ett fritidshem. Och när det var dags för invigning var de lite nervösa rektorerna på skolan redan i ottan, långt innan öppning, för att se till att allt var på plats när eleverna kom.

– Det var en högtidlig och festlig invigning med ballonger och förväntansfull stämning i luften. Det första året har varit otroligt intensivt och roligt! berättar Malin Sandbecker, biträdande rektor och ansvarig för F-6 på Kunskapsskolan Borås.

En av dem som har varit med sedan F-3 och fritidshemmet öppnade dörrarna för första gången är Madeleine Fredriksson. Hon är lärare på fritidshemmet och berättar att det på Kunskapsskolans digitala plattform Kunskapsporten finns en grundstruktur med teman i olika ämnen. Tanken är att eleverna ska kunna arbeta vidare med dessa även i fritidsverksamheten när skoldagen är slut.

– Läser de om fåglar i skolan kan vi bygga en fågelholk när eleverna är här. Vissa saker går att köra rakt av, andra har vi fått skruva till och vi arbetar kontinuerligt med utvecklingen, säger Madeleine.

Lärarna på fritidshemmet är med under skoldagen som stöd i undervisningen i vissa ämnen och på rasterna.

– Det är tydligt hur bra barnen mår av att ha med sig de vuxna genom hela dagen. Relationerna är så viktiga, säger Malin.

Victoria Nilsson är lärare i F-3. Hon berättar att eleverna på Kunskapsskolan från och med årskurs 4 har enskilda personliga handledningssamtal en gång i veckan i 15 minuter. De yngre eleverna har istället enskilda samtal varannan vecka och varannan vecka i grupp.

– På de enskilda samtalen har vi arbetat bland annat med Skolverkets bedömningsstöd i matematik och svenska, lyssnat på läsläxan, samtalat om kompisar, hur man trivs och annat. På gruppssamtalen har vi arbetat med bland annat känslor,

kompisrelationer och samarbete, säger hon.

Hon har arbetat som lärare i 24 år och när hon fick veta att Kunskapskolan Borås skulle starta F-3 blev hon nyfiken. Självt har Victoria en dotter som går på Kunskapsskolan sedan tre år tillbaka.

– Jag kände till arbetssättet med de

personliga handledningssamtalen och blev intresserad av att arbeta på det sättet med de yngre eleverna, säger hon.

Något som Madeleine satsar mycket på i undervisningen i fritidshemmet är att lära barnen öppenhet och acceptans för alla individers olikheter.

– Vi arbetar också mycket med elevernas egna valmöjligheter. Det finns ofta ett antal aktiviteter och grupper att delta i. Vid samlingen får man ta sin namnlapp och sätta den vid en viss aktivitet. Samtidigt är det inte alltid möjligt för alla att göra samma sak och om gruppen blir full får man vänta på sin tur, säger hon.

Fokus i fritidsverksamheten har varit trygghet. Eleverna ska vara trygga när de kommer, under hela dagen och när de går hem.

– Medarbetarna måste vara införstådda med hur vi arbetar med elevernas incheckning, utcheckning, rutiner för hur vi startar samlingar och så. Nu sitter dessa strukturer och det är så viktigt för allas trygghet – pedagogers, elevers och föräldrars. Bara det att bli mött på morgonen av någon som känner barnet vid namn och att det finns tydliga rutiner för till exempel mellanmål skapar trygghet för både barn och vuxna.

Lärarna i fritidshem arbetar medvetet med grupper, kommunikation och aktiviteter där barnen får tillfälle till rekreation men också stimuleras till att hitta nya vänner och nya utmaningar som får dem att växa.

– Vi har ett prestigelöst och taggat team som fortsätter utveckla detta kontinuerligt, säger Malin.

Just trygghet och relationer är något som Victoria också trycker på som extra viktigt, särskilt för elever i de yngre årskurserna.

– I och med de personliga handledningssamtalen har man mer tid för varje elev. Man hinner se alla elever och inte bara fokusera på de elever med mest behov. Allt detta gör att jag tror att alla elever känner sig sedda, säger hon.

Den största utmaningen under

förra läsåret har utan tvekan varit att starta en helt ny verksamhet under en pandemi. Malin menar att det blev en stor skillnad efter att restriktionerna släppte.

– Det är så många som ska lära känna varandra, sätta rutiner, planera, genomföra och utvärdera. Det är enormt

(Från vänster), Malin Sandbecker, Madeleine Fredriksson och Victoria Nilsson

svårt när alla involverade aldrig är på plats. Jag är jättestolt och imponerad över alla som kunde hålla ut genom pandemin och nu är så taggade och vill vidareutveckla. Vad bra det blev, säger Malin och Madeleine håller med:

– Mitt i alla annorlunda förutsättningar var det ändå alltid både en positiv stämning och lärorikt. Jag känner att skolans ledning alltid har lyssnat på oss lärare. Det är en otrolig laganda bland alla medarbetare, högt i tak och det känns nästan som om kollegorna är en andra familj, säger hon. Malin tillägger att det absolut roligaste är där F-3-verksamheten är nu.

– Att se hur vi lyckats få en välfungerande skolverksamhet i drift. Att se elever och lärare under lugna former vara fokuserade på lärande. Att se hur saker "sätter sig" och märka hur det som var svårt i början nu flyter på ett smidigt sätt. Det är också väldigt roligt att få arbeta i så fina lokaler. ■

”Skolan ska vara seriös och rolig”

När han började som rektor på Kunskapsskolan Gävle var skolan nystartad och varken rutiner eller arbetssätt hade hunnit sätta sig. Under åtta år har skolan sedan jobbat långsiktigt för att nå de fina resultat de ser i dag.

– Jag är stolt över den skolkultur vi har skapat, säger Thomas Moberg.

THOMAS MOBERG, rektor på Kunskapsskolan Gävle, har sitt kontor mitt i skolbyggnaden och alla väggar består av glas. Där är han tillgänglig för de elever, lärare och föräldrar som vill träffa honom.

– Eleverna kommer in till mig varje dag. Jag älskar konceptet att vi vuxna hela tiden finns bland eleverna. Det skapar trygghet, säger han.

Thomas Moberg har varit rektor på skolan sedan 2014. Verksamheten hade startat ett år tidigare och varken rutiner eller arbetssätt var riktigt på plats.

– Jag kom utifrån och behövde lära mig Kunskapsskolans koncept från grunden. Eftersom skolan var så ny fick jag börja från början för att få in det i verksamheten. Samtidigt som mig började dessutom 15 nya lärare som inte heller hade någon erfarenhet av arbetssättet.

De första åren var utmanande och verksamheten var splittrad inom flera områden.

– Det var viktigt för mig att skapa en skolkultur med trygghet, studiero, trivsel och glädje – skolan ska vara seriös men rolig. I dag är vi nästan framme vid de mål vi

satte upp 2014. Våra elever trivs och kan rekommendera sin skola. De presterar, är trygga och skaffar sig bra förutsättningar för framtiden. Det är jag väldigt stolt över.

Hur har ni arbetat för att nå dit ni är i dag?

– Vi har hela tiden haft en stabil personalgrupp som har jobbat långsiktigt. Vi bestämde oss för att skynda långsamt för att befästa allt vi gjorde. Vi satte upp små delmål och valde att fira uppgångarna istället för att stressa över mindre motgångar. Efter 3-4 år började vi se fina resultat på både enkäter och betyg. Sedan dess har vi legat stabilt, bortsett från en liten nedgång nu under coronapandemin.

Vad är det bästa med Kunskapsskolans arbetssätt?

– Att vi har ett så tydligt fokus på

eleverna. En stor framgångsfaktor är den personliga handledningen som gör att eleverna blir mer bekräftade i sin skolgång. Jag märkte redan under min arbetsintervju att det här är en skola som passar mina värderingar och jag känner fortfarande att jag är på rätt plats.

Vad har du för mål med skolan framöver?

– Först och främst vill vi få igång alla samarbeten som vi inte riktigt hann med under pandemin. I övrigt har jag en helt annan trygghet i dag och har möjlighet att fokusera mer på skolutveckling och se framåt. Utifrån Kunskapsskolans mål för 2025 arbetar vi till exempel med att få in hållbarhet i allt vi gör. Vi har även lyft blicken utanför skolans väggar och startat samarbeten med skolor i Holland och Indien. Det känns väldigt spännande. ■

Elevhälsan – ett stöd för både elever och medarbetare

Elevhälsoteamen har en viktig roll på skolorna. Förutom att hjälpa eleverna stöttar de lärare och rektorer inom olika områden.

– Ett bra elevhälsoteam bidrar till en välfungerande skola där barnen lyckas med skolarbetet och mår bra, säger Lidija Münchmeyer, rektor på Kunskapsskolan Helsingborg.

PA ALLA Kunskapsskolans skolor finns ett elevhälsoteam som i samverkan med skolans pedagoger arbetar för att skapa en positiv skolgång för alla elever.

Lidija Münchmeyer, rektor på Kunskapsskolan Helsingborg sedan tolv år, brinner för arbetet med elevhälsa. Som rektor är hon ytterst ansvarig för elevhälsoarbetet på sin skola. Utöver det är hon med och leder

Kunskapsskolans centrala arbete med elevhälsa.

– Det är ett jättespännande och viktigt arbete. Elevhälsoteamet finns för att stödja både elever och medarbetare, och även mig som rektor när jag ska fatta beslut gällande eleverna. Vi har en nära samverkan, vilket gör att jag har bra koll på vad som händer i de olika årskurserna och kring enskilda elever, berättar Lidija Münchmeyer.

Det rapporteras ofta om att den psykiska ohälsan hos barn och unga ökar. Lidija Münchmeyer märker stor skillnad på elevernas mående idag jämfört med när hon började som lärare för 28 år sedan.

– Kraven på barn har ökat. De får till sig mängder av information om saker som kan vara svåra att hantera som klimatkrisen och krig i världen. Ofta har barnen svårt att själva sortera bland alla intryck. Antalet unga som är inskrivna på BUP har ökat dramatiskt de senaste åren.

Hur påverkar det elevhälsans arbete?

– Vi måste vara mer observanta och arbeta skyndsamt. När en ung person börjar må dåligt kan det snabbt förvärras. De lever i en sociala medier-värld där de enkelt kan få kontakt med andra som inte mår bra och spenderar mycket tid i den digitala världen. Det ger en sorts dubbeleffekt.

Hur fångar ni upp en elev som mår dåligt?

– Eftersom varje elev på Kunskapsskolan har ett personligt handledningssamtal en gång i veckan märker vi snabbt när något inte står rätt till. Elevhälsoarbetet innefattar alla medarbetare på skolan och genom effektivt lagarbete kan vi jobba proaktivt. Det gör att elevens mående inte kommer som en överraskning i nian. Den första signalen är ofta att barnets frånvaro ökar vilket vi har rutiner för att följa upp.

Hur arbetar Kunskapsskolan centralt med elevhälsa?

– Vi har gemensamma rutiner och dokument och stöttar elevhälsoteamen när det behövs. Rektorn ansvarar för att leda och fördela arbetet lokalt men Kunskapsskolan har som huvudman ett centralt ansvar för att eleverna får det stöd de har rätt till. ■

FAKTA

– ELEVHÄLSOTEAM

Varje skolas elevhälsoteam har tillgång till skolsköterska, skolläkare, skolpsykolog, kurator och specialpedagogisk kompetens.

FOTOGRAF: SUSANNE KRONHOLM

Systematiskt kvalitetsarbete ger fler elever med gymnasieexamen

Kontinuerliga avstämningar och välgrundade, hälsofrämjande insatser.

Det långsiktiga kvalitetsarbete som görs på Kunskapsgymnasiet har lett till att fler elever nu får en gymnasieexamen.

– Det känns jätteroligt att vi har lyckats höja kvaliteten, särskilt då vi har haft pandemin emot oss, säger Kunskapsgymnasiets projekt- och utvecklingsledare Maria Szabo.

FÖR FLERA ÅR sedan började Kunskapsgymnasiet att arbeta med nya metoder för att säkra kvaliteten på sina utbildningar. Nu har det långsiktiga arbetet gett resultat. På flera av skolorna är andelen elever som går ut med gymnasieexamen högre än rikssnittet.

– Vi är väldigt glada för att vi blivit

bättre på att möta elevernas behov, vilket även ger goda resultat. Men som huvudman får man aldrig nöja sig, vi måste ständigt fortsätta att utvecklas, säger Maria Szabo, tidigare rektor för Kunskapsgymnasiet Uppsala, som nu tagit klivet och börjat arbeta som pedagogik- och utvecklingsledare för Kunskapsgymnasiet.

Hon berättar att flera olika områden har ingått i kvalitetsarbetet.

– Vi har fått till en bra systematik där vi har arbetat kontinuerligt med uppföljningar och tittat på hur eleverna ligger till i sin kunskapsutveckling i förhållande till uppsatta mål. Utifrån det underlaget har vi kunnat sätta in rätt insatser och ökat både elevernas motivation till lärande och välmående, säger Maria Szabo.

Hon berättar att kvalitetsuppföljningarna har diskuterats på huvudmannanivå i gymnasiets rektorsgrupp, men också i nätverk för elevhälsa,

studiecoachning och undervisning, samt lokalt på skolorna.

– Vi har stärkt samverkan mellan ämneslärare, studiecoacher och elevhälsan. Dessutom har elevhälsoteamets inre arbete utvecklats för att kunna lägga mer tid och fokus på det hälsofrämjande arbetet. Att satsa på hälsofrämjande insatser av olika slag samt göra eleverna delaktiga är viktigt för att alla ska lyckas med sina studier. Elever som känner sig lyssnade på och mår bra har lättare att fokusera och nå sina mål. Så enkelt är det, säger Maria Szabo.

Hon berättar att det långsiktiga kvalitetsarbetet också blir synligt i de elevenkäter som görs varje år.

– Många tycker att de har bra ämneslärare och trivs på skolan. Fler elever kan rekommendera Kunskapsgymnasiet, trivs och har goda relationer med både lärare och elever från andra klasser. Det är fint att se, säger Maria Szabo. ■

ÅRETS BINDEKRANS GYMNASIET

Mårten Blad, förstel lärare och undervisande lärare i samhällskunskap, historia och internationella relationer på Kunskapsgymnasiet Norrköping, tilldelades priset 2021.

Hur är en riktigt bra lärare?

– Dels är det viktigt att tycka att ämnesinnehållet är roligt så att man kan dela med sig av entusiasmen till eleverna. Dels är det viktigt att vara kommunikativ med klara förväntningar på eleverna och ett tydligt syfte med undervisningen. Dessutom behöver man vara en tydlig men demokratisk ledare som både för undervisningen framåt och läser av gruppen, säger Mårten Blad.

Läs hela intervjun på kunskapsgymnasiet.se

SVERIGES BÄSTA GEOGRAFILÄRARE

Dónal Gaynor, lärare på Kunskapsgymnasiet Malmö, har fått utmärkelsen Sveriges bästa geografilärare av kungliga vetenskapsakademiens svenska nationalkommitté för geografi och Svenska sällskapet för antropologi och geografi. Han mottog priset, 30 000 kronor, med en lång motivering som bland annat beskriver hur Dónal hjälper eleverna att dra paralleller med ämnen som fysik, biologi, sociologi och historia.

– Det var väldigt roligt att få detta pris. Det är inte ofta man får sådan uppmärksamhet som lärare så det var trevligt.

Läs hela intervjun på kunskapsgymnasiet.se

36%

ökat antalet förstahandssökande till Kunskapsgymnasiet med mellan 1 februari 2021 och 1 februari 2022.

”Sedan jag började på Kunskapsgymnasiet har jag förändrats mycket. Jag har blivit mer ansvarsfull och kan planera min tid och produktivitet på ett helt annat sätt än tidigare.”

Christabell, naturvetenskapliga programmet Kunskapsgymnasiet Liljeholmen.

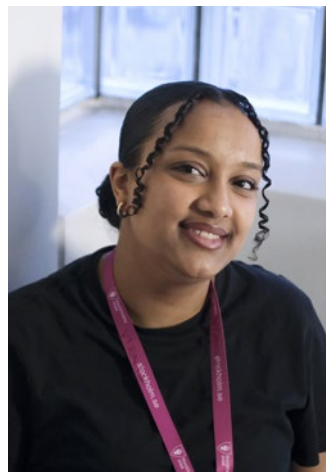
”VÅRT VÅRD- OCH OMSORGSPROGRAM ÄR HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE”

På vård- och omsorgsprogrammet blir eleverna utbildade undersköterskor. Kunskapsgymnasiet Globen har dessutom satsat på att ge sina värdelever högskolebehörighet.

– Jag vill göra skillnad i vardagen och har alltid varit intresserad av att jobba med människor och hälsa, säger vård- och omsorgseleven Bethial.

En av anledningarna till att hon valde just Kunskapsgymnasiet Globen var för att hon skulle få högskolebehörighet.

– Jag visste att jag ville plugga vidare efter studenten och nu slipper jag läsa in högskolebehörighet på Komvux, säger hon.

HON VANN INSPIRATIONS- PRISET PÅ SPRÅKLÄRARGALAN

Tillsammans med sina elever skapade Eva Söderblom, spansklärare på Kunskapsgymnasiet Globen, en hemsida om området kring Globen för spanska turister. Nu har projektet Visitagloben.se tilldelats ett pris på Språklärgalan.

– Det känns jätteroligt och det vore kul om vi kan inspirera andra lärare. Det ger energi till språkundervisningen, säger Eva och fortsätter:

– Elevernas respons på projektet har varit väldigt positiv. Det händer något med deras engagemang när man jobbar med autentiska projekt där de får vara med och bestämma och spåna fram idéer kring innehållet.

Läs hela intervjun på kunskapsgymnasiet.se

”Jag vill vara en tydlig men schysst ledare”

Idrottsläraren Andreas Gennevall tror att eleverna behöver struktur och ordning men även en lärare som är snäll.

– Jag tänker mig ofta in i elevernas situation och minns vad jag själv tyckte var viktigt i skolan. Jag försöker förmedla att mitt mål är att de ska må bra – inte att de ska klara allt, berättar han.

ANDREAS GENNEVALL har jobbat som idrottslärare på Kunskapsskolan sedan 2008. En praktikplats på Kunskapsskolan Tumba blev till en fast tjänst på skolan och han stannade i tio år. Nu arbetar han på Kunskapsskolan Fruängen sedan fyra år tillbaka där han även är förstelärare och arbetslagsledare.

– Jobbet ger mig massor, jag trivs i skolmiljön och uppskattar framför allt relationerna man får till eleverna, säger han.

Att han skulle välja läraryrket var ingen självklarhet. Efter gymnasiet var Andreas Gennevall mer inne på att bli hantverkare. Men två personer i hans närhet inspirerade honom till att plugga vidare till lärare.

– Framför allt min mamma, som själv är förskollärare, påverkade mig. Hon tyckte att det skulle passa mig bra att jobba med barn och unga. Även min idrottslärare i högstadiet motiverade mig. Han var tydlig och trygg och lärde ut på ett bra sätt. Jag inspireras fortfarande av hans ledarstil, berättar Andreas Gennevall.

– Jag tror mycket på att vara tydlig men samtidigt schysst. Jag försöker ofta tänka mig in i elevernas situation och minnas vad jag själv tyckte var viktigt i högstadiet. Jag tror att ungdomarna behöver struktur och ordning men även en lärare som är snäll.

Han menar att det är viktigt att göra undervisningen enkel och förståelig för alla elever.

– Jag jobbar mycket med repetition och ger utrymme för frågor och reflektioner. När eleverna får chans att utvärdera sitt eget lärande utvecklas de mer och vågar utmana sig själva i olika moment inom idrotten.

Att se varje elev är jätteviktigt enligt Andreas Gennevall.

– Jag försöker alltid tilltala barnen med namn, både under lektionerna och resten av dagen. Jag kommer själv ihåg att det kändes extra bra när min lärare sa ”bra jobbat i dag Andreas!”

istället för bara ”bra jobbat!”. Det gör skillnad.

Om läraryrket inte var ett givet val för Andreas Gennevall var inriktningen idrott och hälsa däremot långt ifrån en slump. Sport har varit ett stort intresse genom hela livet och sedan barndomen har han testat det mesta – från boll- och racketsporter till skidåkning och friidrott.

Eftersom idrotten består av många moment, både praktiska och teoretiska, upplever Andreas Gennevall att han automatiskt skapar bra relationer till de flesta elever men att undervisa i just idrott är inte alltid lätt. Många upplever att saker kopplade till ämnet är jobbiga, som krav på prestation och utseende. En del har också problem med mat.

– Jag försöker förmedla att mitt mål är att de ska må bra. Det viktiga är att de kommer ombytta till lektionen och gör så gott de kan. Jag begär inte att de ska kunna allt utan uppmuntrar dem till att försöka och lära sig av sina misstag. Om något moment känns jättejobbigt är det ok att stå över och kanske gå en promenad istället.

Vad är du mest stolt över i ditt arbete?

– Att jag har lyckats bli en bra pedagog och idrottslärare. Jag är nöjd med hur jag lär ut. När jag började som lärare var jag väldigt sträng – lite för sträng tror jag faktiskt – men i och med att jag blivit säkrare i mig själv och min roll har jag vågat släppa tyglarna lite och låta eleverna ta större ansvar. Jag tror också att det hänger ihop med att jag fick egna barn. Det har gjort mig lite mjukare. Nu ställer jag inte lika hårda krav som innan.

Vad är det bästa med Kunskapsskolan, tycker du?

– De personliga handledningssam-

talen som eleverna har varje vecka. De är fantastiska. Som handledare är jag med och vägleder och stöttar eleverna både när det går bra och mindre bra. Det stärker relationen mellan elev och handledare. Jag tror att alla människor skulle må bra av att ha personlig handledning i någon form.

Vad får eleverna ut av att gå på Kunskapsskolan?

– En viktig sak är att de lär sig att planera och ta ansvar. När jag träffar tidigare elever och frågar dem hur det går på gymnasiet, berättar de att de har lättare än andra för att planera och strukturera sina studier. De lär sig även att bygga relationer och våga prata med vuxna eftersom det är en stor del av vårt arbetssätt.

Du har varit arbetslagsledare i 14 år. Hur trivs du i den rollen?

– Jag minns att det var tufft innan jag kommit in ordentligt i systemet men det släppte efter ett par månader. I dag är det en del av mitt jobb som jag brinner lite extra för. Jag trivs med att vara den som sätter strukturen för arbetet inom laget. Vi är ett väldigt bra team med högt i tak. Alla tar ansvar och bidrar på sitt sätt vilket är viktigt för att arbetslaget ska fungera. ■

FAKTA

Andreas Gennevall

Ålder: 40 år.

Bor: Villa i Segeltorp utanför Stockholm.

Familj: Fru och två döttrar, 9 och 11 år.

Arbete: Idrottslärare på Kunskapsskolan Fruängen, där han även är arbetslagsledare och förstelärare.

Fritid: Älskar idrott i alla former, och är tränare för dotterns fotbollslag.

Hållå där!

Johann Johansson, projekt- och utvecklingsledare inom IKT och digitala verktyg på pedagogiska system.

Du har hållit i utbildningsserien Digitala verktyg på KSAB, vad är det för något?

– Det är en serie livesända avsnitt där jag går igenom några av de olika digitala verktyg Kunskapsskolan har tillgång till.

Vem riktar sig serien till?

– Det finns något för alla våra medarbetare, oavsett vilken roll man har. Den första säsongen börjar från grunden med våra Google-verktyg och går sedan igenom några av våra viktigaste digitala verktyg, både interna och externa. I säsong två har varje avsnitt ett ämnesperspektiv och där tipsar jag om de bästa verktygen för respektive ämnesområde.

Hur går det till?

– I avsnitten går jag igenom hur verktygen fungerar och vad man använder dem till. Det finns många olika användningsområden; allt ifrån att fungera som en ersättning till penna och papper till att visualisera olika tankemönster.

Alla avsnitt spelas in och kan ses i efterhand på intranätet. Där finns också en presentation med länkar till alla verktyg som är med. Avsnitten är cirka 30-45 minuter långa och det går att titta direkt när de sänds eller ta del av dem efteråt.

– Fördelen med att titta i efterhand är förstas att du kan spola, backa och pausa när du vill, kanske för att testa verktygen samtidigt.

Masha, Kunskapsgymnasiet Göteborg

Skolorna satsar på hållbarhet

Att tänka hållbart har blivit allt viktigare i vårt samhälle, men också i läroplanen. Inom Kunskapsskolan och Kunskapsgymnasiet sker nu flera spännande hållbarhetsprojekt där både elever och medarbetare är delaktiga.

UNDER VÅREN 2022 startade Kunskapsgymnasiet Göteborg ett Grön Flagge-projekt. Grön Flagge är ett utbildningsprogram från Håll Sverige Rent som hjälper skolor att jobba med hållbar utveckling. Skolorna väljer själva inriktning och gör en plan som sedan godkänns av Håll Sverige Rent.

Masha läser det samhällsvetenskapliga programmet och är en av de elever som har varit med och jobbat med Grön flagge på Kunskapsgymnasiet Göteborg.

– Jag tänkte att jag som individ inte kan göra så mycket men att vi som grupp faktiskt kan påverka, både genom att

arbeta med förändringar på vår skola och genom att inspirera andra. I slutändan hoppas jag att fler skolor ska börja tänka mer hållbart, säger hon.

Hållbarhetsgruppen på Kunskapsgymnasiet Göteborg drivs av kemi- och biologiläraren Christina Jönsson.

– Vi har jobbat över årskurserna och arbetat med ekologisk, ekologisk och social hållbarhet. Det har varit en demokratisk process där samtliga elever fått komma till tals. Vi har diskuterat olika idéer så att alla beslut till slut nåtts i konsensus, säger Christina Jönsson.

Det hållbarhetsgruppen hittills har arbetat med är att minska matsvinnet, byta till miljövänliga LED-lampor och att engagera samtliga elever på skolan i skräpplockardagar.

Abdala pluggar på det naturvetenskapliga programmet och har också varit med i hållbarhetsgruppen. Han berättar att arbetet med att minska matsvinnet var det som krävde mest jobb.

– Vi skapade en enkät och tog reda på vilken mat eleverna

gillade och vilken mat som slängdes mest. Tillsammans med personalen i bespisningen gjorde vi sedan om menyn. Det gav resultat! Vi lyckades minska matsvinnet och det känns jättekul, säger han.

Abdala tycker att det bästa med projektet har varit det fina samarbetet som funnits mellan eleverna i gruppen - och att kunna göra sin röst hörd.

- Det var roligt att vår lärare Christina verkligen lyssnade på oss, att vi arbetade så bra ihop och att vi fick se våra förslag bli verklighet. Jag har alltid varit intresserad av att bidra med mina åsikter och tankar. Det var därför jag ville vara med, säger han.

Grön flagg-projektet på Kunskaps-gymnasiet Göteborg är endast en del i skolans hållbarhetsarbete.

- Hållbarhet ingår även i ämnesundervisningen. Som lärare är min förhoppning att den här typen av tankar ska ge ringar på vattnet så att eleverna på sikt lever mer hållbart i sin vardag, säger Christina Jönsson.

Och för Masha har Grön Flagg-projektet bidragit till just det - att hon har gjort förändringar i sitt eget liv.

- Jag tänker mer på hållbarhet nu och att vi faktiskt kan göra något. I biologin har vi till exempel pratat om hur mycket vatten det går åt för göra ett par jeans. Nu köper jag inte lika mycket kläder och tänker att jag kan älska mina jeans lite längre, säger hon.

ATT KUNSKAPSSKOLAN och Kunskapsgymnasiet ska fokusera mer på hållbarhet är ett av verksamhetens långsiktiga mål. På många skolor sker nu olika typer av hållbarhetsarbeten. Ett exempel är Kunskapsskolan Uppsala Norra som under flera år arrangerat en modevisning under temat återbruk, producerad av och med skolans elever.

- Syftet från början var just återbruk, att eleverna skulle skapa nya kollektioner av "gammalt" material. Vi har därefter utvecklat projektet med att de till exempel i NO:n gör livscykelana-

Marie Bomark och Eva Reichberg

lys på något av materialen de använder, säger Marie Bomark, rektor på Kunskapsskolan Uppsala Norra.

Eva Reichberg arbetar som bild- och slöjdlärare och ansvarar för projektet.

- Jag och en kille i nian diskuterade mode och att vi borde göra en återbruksmodevisning. Det var 2019, berättar hon.

Sagt och gjort, de första två åren arrangerades modevisningen i skolans matsal. Och 2020 hade eleverna som av en händelse visningen i februari precis innan covid-19 tog över scenen.

Under 2021 coronaanpassades återbruksmodevisningen och arrangerades på kulturhuset Grand i Uppsala.

- Vi tog dit tjugo elever i taget som filmades på catwalken och det hela klipptes ihop till en film. Förra våren var det jättekul, vi körde med publik på plats på Grand, säger Eva.

Eva berättar att modevisningen är ett sätt att uppmärksamma eleverna på hur modeindustrin tär på jordens resurser.

- Klädproduktion kräver kemikalier, råvaror, energi och vatten vilket orsakar utsläpp i luft och mark.

Eleverna lär sig också hur spännande det är att handla second hand och hur man därmed kan skaffa en personlig garderob, säger hon och fortsätter:

- Ur en hantverks- och konstnärlig vinkel är det mycket lärorikt att skapa sina egna plagg och accessoarer och förstå vilken idékraft man som individ besitter.

Varje år får alla elever i årskurs 9 tillverka ett plagg och en accessoar.

- De tar med sig kläder hemifrån

eller tar ur vårt massiva lager av kläder här på skolan. Accessoarerna har vi gjort av skrot som vi köpt eller fått på Skrotcentralen, säger Eva.

En av de elever som var med i återbruksmodevisningen i våras är Alfred.

- Jag tycker att det var roligt att komma på en egen idé och utveckla den till något som man verkligen kan använda i vardagen. Från att jag hade en skiss på hur klädesplagget skulle se ut till att jag faktiskt höll det i händerna.

Förra året hade skolan dessutom ett samarbete med appen Popswap där man byter kläder med andra.

- Popswap har ett utarbetat skolprogram med lärarhandledning. De kom också och höll i en föreläsning hos oss och utlyste en återbruksmodetävling, säger Eva.

Tanken är nu att Kunskapsskolan Uppsala Norra ska utveckla återbruksmodevisningen ännu mer framöver.

- Vi har pratat lite löst om att ha en hel fashion week som avslutas med modevisningen, säger Marie. ■

FAKTA

Utbildningsprogrammet Grön Flagg består av sex steg som över ett läsår hjälper förskolor och skolor att arbeta mer strukturerat och engagerat med processer för hållbar utveckling. Grön Flagg-metoden är flexibel och lätt att anpassa och omsätta direkt, oavsett verksamhetens egna förutsättningar.

1. Skapa ett Grön Flagg-råd
2. Kartlägga skolan och hitta tre utvecklingsområden
3. Skapa en arbetsplan
4. Jobba efter planen
5. Skapa en utvärdering av arbetet, som ska godkännas av Håll Sverige rent
6. Få en Grön Flagg-certifiering

Källa: Håll Sverige rent

Så hjälper läraren Simon Eksmo sina elever med talängslan

Genom en beprövad metod kan elever som ska prata inför publik minska sin talängslan och lättare klara kunskapskraven. Det menar Simon Eksmo, lärare på Kunskapsgymnasiet Norrköping, som har skrivit en vetenskaplig artikel i ämnet.

NÄR SIMON EKSMO, lärare i svenska och historia på Kunskapsgymnasiet Norrköping, deltog i ett forskningsprogram fick han i uppgift att hitta ett problemområde i sin egen undervisning att forska i.

– Mina elever skulle precis börja öva inför de nationella proven i svenska och jag märkte att många kände oro för att tala inför publik. Jag bestämde mig för att försöka hjälpa dem som hade stor talängslan, berättar Simon Eksmo.

– Ungefär var fjärde ung person upplever att det är jobbigt att prata inför andra. Det är en typ av social fobi vilket är en av de vanligaste fobierna vi har i västvärlden.

Simon Eksmo bestämde sig för att testa en egen variant av en tidigare

beprövad metod. Han började med att hålla en föreläsning om hur man lyckas som talare för elever i årskurs ett. Efter föreläsningen fick eleverna fylla i en enkät. Frågorna handlade om hur de kände inför att hålla tal och därefter erbjöds de att gå en workshop i ämnet. Under den två timmar långa workshopen fick deltagarna lära sig att ta kontroll över sin egen kropp och fokusera på andra saker än sin egen nervositet.

– Deltagarna fick börja med att göra synkroniserade rörelser i helgrupp. Sedan minskade vi antalet elever. De fick stå fyra och fyra inför varandra och sedan i par. Efter ett tag kom eleverna över tröskeln och blev tryggare i att göra saker framför andra, säger Simon Eksmo.

Han menar att det är viktigt att känna kroppens reaktioner innan man håller ett tal. Och gärna öva på att hantera dessa.

– Då blir man inte lika känslig för kroppens signaler som annars kan få en osäker talare att låsa sig och hamna i en talängslanspiral.

Eleverna fick sedan en mall att använda sig av under talets inledning.

– Det är en beprövad metod som

handlar om att först ha en klar bild av hur man ska gå in och röra sig i rummet när man tar plats framför publiken. Steg två är att klistra på sig ett leende – det lurar kroppen att tro att man är bekväm. Sedan planterar man benen stadigt i golvet, tittar publiken i ögonen och har en tydligt planerad start på sitt tal. När man fokuserar på detta hinner man inte känna av nervositeten på samma sätt, menar Simon Eksmo.

Hur gick det för workshop-eleverna att hålla tal?

– Fantastiskt bra! Det är förstås svårt att veta om det berodde på workshopen men det märktes att de höll sig till mallen, vilket var roligt att se.

Var de själva nöjda med sina tal?

– Två av eleverna sa efteråt att de känt talängslan och upplevde att de hade misslyckats, trots att vi hade facit på att det hade gått väldigt bra. Det visar att även om något inte känns bra, så kan det faktiskt ha gått bra. Det är viktigt att komma ihåg. Ofta dömer vi oss själva för hårt. ■

De vann Gärdestadstipendiet 2022

Varje år delas Gärdestadstipendiet ut till tre elever på Kunskapsskolan och Kunskapsgymnasiet.

– Jag är överväldigad, det känns som att jag drömmer, säger Alma i årskurs sex som fick ta emot stipendiet för sin novell ”Färger av en katastrof”.

GÄRDESTADSTIPENDIET är ett pris i kreativt skrivande som alla elever på Kunskapsskolan och Kunskapsgymnasiet kan lämna in bidrag till. Stipendiet delades ut första gången för fyra år sedan till minne av Kunskapsskolans före detta chefsarkitekt Kenneth Gärdestad. När alla texter har lästs igenom väljs tre vinnare ut; en på mellanstadiet, en på högstadiet och en på gymnasiet.

– I år kom det in över 60 bidrag. Att läsa de välformulerade, gripande och stämningsfulla bidragen är en fantastisk upplevelse för oss i juryn.

Vi blir berörda, skrattar, fäller en tår och får värdefulla glimtar in i nästa generation författares tankar och känslor, säger Stina Myringer Karlsson, pedagogik- och utvecklingschef.

En av årets vinnare är niondeklassaren Malin. Hon berättar att hennes novell kom till som en del av ett steg i svenska.

– Jag funderade länge på vad jag skulle skriva om men till slut fick jag inspiration och skrev hela texten på en halvtimme, berättar Malin.

Mellanstadiets vinnare Alma håller med om att man inte kan tvinga fram inspiration:

– Det måste få ta tid. Jag skriver hela tiden och skulle vilja bli författare när jag blir stor.

Amanda-Linn, som läser naturprogrammet är årets vinnare på gymnasiet.

– Skriva är ett bra sätt att ventilerar. Jag lyssnade på Ted Gärdestad som liten och ville bli författare. Det känns bra att ha åstadkommit detta. ■

Amanda-Linn, årskurs 3, Kunskapsgymnasiet Liljeholmen

FAKTA

GÄRDESTADSTIPENDIET

Priset instiftades 2019 till minne av Kenneth Gärdestad (1948–2018), textförfattare och arkitekt. Han skrev de flesta texter till sin bror Ted Gärdestads musik och tillsammans skapade de en musikskatt. Kenneth var chefsarkitekt för Kunskapsskolan. I sin arkitektoniska gärning förenades hans kreativitet med ett brinnande intresse för pedagogik, och Kenneths arkitektur har haft stor betydelse för utvecklingen av Kunskapsskolans pedagogiska modell med personligt utformad utbildning.

Årets vinnare:

”Färger av en katastrof” av Alma, årskurs 6, Kunskapsskolan Jönköping

”Gråt inte mamma” av Malin, årskurs 9, Kunskapsskolan Norrköping

”Decembernatt” av Amanda-Linn, årskurs 3, Kunskapsgymnasiet Liljeholmen

Alma, årskurs 6, Kunskapsskolan Jönköping och Malin, årskurs 9, Kunskapsskolan Norrköping

Kunskapsskolan i Sverige AB driver grundskolor och gymnasieskolor under namnet Kunskapsskolan och Kunskapsgymnasiet. De första skolorna startades år 2000. Idag går drygt 14 500 elever i de 29 grundskolorna och 7 gymnasieskolorna. Kunskapsskolan ägs av grundaren Peje Emilsson med familj.